

Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та СЕО

- ▶ **Конвенція про доступ до інформації**, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція) - ратифікована Законом України 06.07.1999
- ▶ **Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті** (Конвенція Еспо) - ратифікована Законом України 19.03.1999 □
- ▶ **Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище** у транскордонному контексті (Протокол про СЕО) - ратифікований Законом України 01.07.2015 □
- ▶ **Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони** (Угода про асоціацію) - ратифікована Законом України 16.09.2014 □
- ▶ **Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства** - ратифікований Законом України 15.12.2010. □
- ▶ **Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради** від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля

ЗАКОНОДАВЧІ ПІДСТАВИ СЕО

- ▶ **2015** – Протокол про СЕО ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015). □
- ▶ **20 березня 2018** – Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» прийнятий Верховною Радою України □
- ▶ **10 серпня 2018** – Наказ Мінприроди України № 296 «Про затвердження «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» □
- ▶ **23 січня 2019** – Постанова КМУ № 45 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів» □
- ▶ Відповідно до переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147, організація проведення ОВД та СЕО є природоохоронними заходами.

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ СЕО В УКРАЇНІ

ЗАКОН УКРАЇНИ

**Закон України «Про
оцінку впливу на
довкілля»
ОВД**

*діє з 18 грудня
2017 року*

*Планована господарська
діяльність, що матиме
вплив на довкілля*

**Закон України «Про
стратегічну
екологічну оцінку»
СЕО**

*діє з 12 жовтня
2018 року*

*Стратегії, плани, схеми,
містобудівна
документація, програми
та зміни до них*

ЗАКОН УКРАЇНИ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»

Наказ
Мінприроди

від 10.08.2018 №296

«Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»

- ▶ СЕО – це систематичний процес виявлення ймовірних екологічних наслідків пропонованих стратегій, планів і програм та їх урахування під час прийняття рішень, які стосуються цих стратегій, планів і програм □
- ▶ СЕО – процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання ДДП для довкілля, у том числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування в ДДП звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування пор затвердження ДДП та здійснюється у порядку, визначеному Законом (Закон про СЕО)
- ▶ Мета СЕО – сприяння врахуванню екологічних міркувань у процесі підготовки та прийняття планів і програм з метою забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння збалансованому (сталому) розвитку

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА (СЕО)

Стратегічна екологічна оцінка

- здійснюється державними органами, відповідальними за підготовку плану/програми

Рекомендована

Політика, стратегії, законодавство

Протокол про СЕО

Обов'язкова

Плани і програми (державні)

Оцінка впливу на довкілля

- здійснюється фізичними та юридичними особами, приватними компаніями або державними органами, що відповідають за підготовку проектів

Проекти (державні та приватні)

Конвенція Еспо

- ▶ Здійснюється органом, відповідальним за планування (замовник)
- ▶ Застосовується якомога раніше в процесі ухвалення рішення □
- ▶ Увага приділяється ключовим питанням □
- ▶ Оцінює розумну кількість альтернатив □
- ▶ Надає адекватні можливості для залучення основних заінтересованих сторін і громадськості □
- ▶ Виконується за допомогою адекватних і економічно ефективних методів і технологій аналізу □
- ▶ Окрема СЕО коригується до плану/програми, який оцінюється, зважаючи на її предмет, процес планування, структуру документу, державні установи та інші задіяні заінтересовані сторони

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СЕО

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО)

документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування

які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі

- ▶ проекти ДДП у сфері: □ сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та
- ▶ виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено проведення процедури ОВД,
- ▶ а також які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі

ОБ'ЄКТИ СЕО

- ▶ **Замовник**
- ▶ **Органи з планування (галузеві міністерства, регіональні та місцеві органи влади) •**
- ▶ **Органи, які займаються питаннями екології та охорони здоров'я •**
- ▶ **Громадськість (фізичні та юридичні особи, громадянське суспільство, неурядові організації тощо) •**
- ▶ **Інші державні установи •**
- ▶ **Консультанти та експерти**
- ▶ **Зачеплена держава (держава, на яку ймовірно поширяться транскордонні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення)**

УЧАСНИКИ (СУБ'ЄКТИ) СЕО

CEO

► CEO

Замовник -орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, або інший визначений законодавством замовник документів державного планування

громадськість - одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, **зареєстровані на території**, на яку поширюється дія документа стратегічного планування

Замовник - орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення ДДП та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, або інший визначений законодавством

замовник ДДП:

- ▶ **забезпечує здійснення СЕО проекту ДДП;**
- ▶ **здійснює інформування та забезпечує вільний доступ до інформації у процесі стратегічної екологічної оцінки;**
- ▶ **забезпечує своєчасні та ефективні можливості для участі громадськості у СЕО проекту ДДП;**
- ▶ **враховує в ДДП Звіт про СЕО, результати громадського обговорення та консультацій, а також результати транскордонних консультацій;**
- ▶ **здійснює у межах компетенції моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; забезпечує фінансування здійснення СЕО;**
- ▶ **забезпечує Міндовкілля інформацією необхідною для проведення транскордонних консультацій, у тому числі переклад відповідних документів**

ПОВНОВАЖЕННЯ ЗАМОВНИКА

Обласні, Київська, Севастопольська міські державні адміністрації (підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я), органи виконавчої влади АР Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я:

- ▶ надають зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО
- ▶ забезпечують інформування та участь громадськості у транскордонних консультаціях
- ▶ залучають інші органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, спеціалістів і науковців до консультацій.

ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, зареєстровані на території, на яку поширюється дія ДДП;

надає зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО проекту ДДП;

надає зауваження і пропозиції до проекту ДДП та Звіту про СЕО;

бере участь у громадських слуханнях, будь-яких інших форм публічного громадського обговорення проекту ДДП та звіту про СЕО;

бере участь у транскордонних консультаціях

ПОВНОВАЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ

CEO

! Забезпечує замовник

! До подання на затвердження

- ▶ **Документи державного планування:**
- ▶ стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, у тому числі зміни до них,
- ▶ які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування
- ▶ та стосуються об'єктів та видів діяльності, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля,
- ▶ або які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі території з природоохоронним статусом)

КРИТЕРІЇ ПРОВЕДЕННЯ СЕО

- ▶ проекти документів державного планування, єдиною метою яких є обслуговування потреб, пов'язаних з обороною або надзвичайними ситуаціями,
- ▶ фінансові або бюджетні документи державного планування □
- ▶ документи, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду □
- ▶ програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на короткостроковий період (до 1 січня 2020 року).

Здійснення SEO проекту ДДП виключає необхідність проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи такого документа.

НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ SEO

Визначення необхідності проведення СЕО

Визначає замовник

Може консультуватися з Міндовкілля, МОЗ та місцевими органами

Формує **ЗАЯВУ** про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

не поширюється на:

- 1) документи державного планування, що стосуються виключно національної оборони або дій у разі надзвичайних ситуацій;
- 2) бюджети, бюджетні програми та фінансові плани;
- 3) програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст, сіл, селищ на короткостроковий період (**діє до 01 січня 2020 року**)

Схема процедури стратегічної екологічної оцінки (СЕО)

Замовник – державний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням, або інший, визначений законодавством замовник документів державного планування

Визначення необхідності проведення СЕО

документи державного планування:
стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи будь-які зміни до них, які підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування

у сфері :
• сільського господарства
• лісового господарства
• рибного господарства
• енергетики
• промисловості
• транспорту
• поводження з відходами
• використання водних ресурсів
• охорони довкілля
• телекомунікацій

виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено проведення процедури оцінки впливу на довкілля

які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі

Визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Розроблення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Громадське обговорення і консультації

Громадське обговорення

Консультації з органами виконавчої влади (природоохоронними та з охорони здоров'я)

Транскордонні консультації (за потребою)

Прийняття рішення

Врачування Звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій

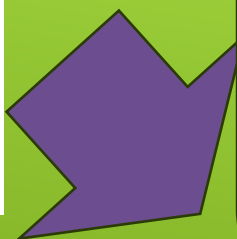
Інформування про затвердження документа державного планування

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, в тому числі здоров'я населення

- ▶ 1. Визначення обсягу СЕО
- ▶ 2. Складання Звіту про СЕО
- ▶ 3. Проведення громадського обговорення та консультацій (за необхідності, проведення транскордонних консультацій)
- ▶ 4. Врахування Звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій
- ▶ 5. Інформування про затвердження ДДП
- ▶ 6. Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

ЕТАПИ СЕО

**ВИЗНАЧЕННЯ
ОБСЯГУ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

ЗАЯВА

Подає до органів (в паперовому
+ електронному вигляді)

Оприлюднює:

+ на офіційному веб-сайті
замовника

+ повідомлення в двох місцевих ЗМІ
≥ 15 днів

Зміст визначено ст.10 Закону

Органи подають зауваження і пропозиції **≤ 15 днів**

! Правило мовчазної згоди

**ЗВІТ ПРО
СТРАТЕГІЧНУ
ЕКОЛОГІЧНУ
ОЦІНКУ**

**Подає до органів (в паперовому та
електронному вигляді)
+ документ державного
планування
+ повідомлення**

**Оприлюднює :
на офіційному веб-сайті замовника
разом з документом державного
планування
+ повідомлення в двох місцевих ЗМІ**

**! Містить
альтернативні
варіанти**

**Зміст визначено
ст.11 Закону**

≥ 30 днів

КОНСУЛЬТАЦІЇ

**! Правило
мовчазної згоди**

ОРГАНИ

≤ 5 робочих днів розміщують на офіційному веб-сайті повідомлення

≤ 30 днів подають замовнику в письмовій формі зауваження і пропозиції

- залучають спеціалістів і консультантів

= довідка про консультації

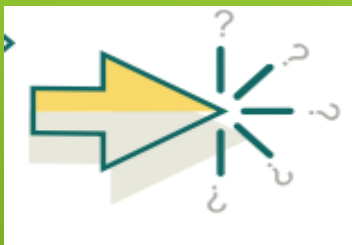
ГРОМАДСЬКІСТЬ

Зауваження і пропозиції надають замовнику в письмовому чи електронному вигляді

Публічне обговорення: форми різні, не виключено громадські слухання (забезпечує замовник)

= довідка про громадське обговорення

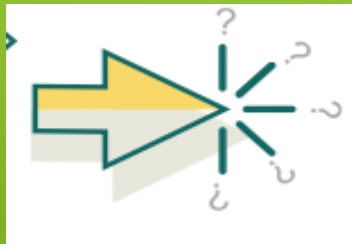
ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

- ▶ **Інформація про прийняте рішення містить:**
- ▶ - документ державного планування
- ▶ - заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування
- ▶ - довідку про консультації
- ▶ - довідку про громадське обговорення

- **≤ 5** робочих днів на офіційному веб-сайті замовника
- **≤ 5** робочих днів повідомляє Міндовкілля письмово

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

**Моніторинг наслідків виконання
документа державного планування
для довкілля, у тому числі для здоров'я
населення**

**Замовник один раз на рік
оприлюднює його результати на
своєму офіційному веб-сайті у
мережі Інтернет**

**У разі виявлення негативних наслідків
вживає заходів для їх усунення**

- ▶ Здійснює замовник у межах своєї компетенції □
- ▶ Один раз на рік замовник оприлюднює результати моніторингу на своєму офіційному веб-сайті □
- ▶ У разі виявлення не передбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення □
- ▶ Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України

МОНІТОРИНГ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП

1. Чи здійснюється СЕО для програм економічного і соціального розвитку АР Крим, областей, районів, міст, сіл, селищ на короткостроковий період?

- ▶ До 1 січня 2020 року здійснення СЕО для цих ДДП не обов'язкове. До зазначеного строку замовники програм економічного і соціального розвитку АР Крим, областей, районів, міст, сіл та селищ на короткостроковий період можуть здійснювати СЕО таких програм на добровільній основі.

2. Чи потрібно повторно направляти заяву про визначення обсягу СЕО або звіту про СЕО до Мінприроди, МОЗ або місцевих органів після отримання та врахування пропозицій і зауважень громадськості

- ▶ Не потрібно. Зауваження до заяви розглядаються та враховуються або не враховуються. Усі зауваження та пропозиції до ДДП та звіту про СЕО враховуються або обґрунтовано відхиляються, про що готується довідка про громадське обговорення, яка є публічною інформацією.

ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ (1)

3. Куди подаються проекти ДДП, звіт про СЕО щодо ДДП місцевого та регіонального рівнів?

Відповідно до статті 13 Закону проєкт документа державного планування регіонального та місцевого рівнів, звіт про стратегічну екологічну оцінку та повідомлення про оприлюднення цих документів подає замовник (на паперових носіях та в електронному вигляді) до Мінприроди та МОЗ, а також до ОДА.

4. Чи вся містобудівна документація підпадає під процедуру СЕО?

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» доповнено статтю 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» частиною четвертою такого змісту: «Містобудівна документація підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку». Статтею 2 Закону встановлені відповідні критерії.

ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ (2)

5. Хто надає зауваження та пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО?

Відповідно до пункту 6 статті 10 Закону Міндовкілля та МОЗ - щодо проектів документів державного планування загальнодержавного рівня, та ОДА, - щодо проектів документів державного планування місцевого та регіонального рівнів надають у письмовій формі свої зауваження і пропозиції у строк, що не перевищує 15 днів з дня отримання такої заяви.

6. Хто фінансує процедуру СЕО?

У підпункті 7 пункту 1 статті 5 Закону зазначено, що замовник документів державного планування забезпечує фінансування здійснення стратегічної екологічної оцінки.

ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ (3)

7. Чи підлягає містобудівна документація СЕО, якщо рішення про її розроблення було прийнято до введення в дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»?

Положення Закону є нормами прямої дії, які починають діяти з моменту вступу в дію та не визначають зворотної дії цього Закону, зокрема, стосовно моменту прийняття рішення про розробку містобудівної документації. Слід зазначити, що першим реченням частини першої статті 10 згаданого Закону чітко встановлено, що стратегічна екологічна оцінка здійснюється у процесі розроблення документа державного планування до його подання для затвердження

ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ (4)

Дякую за увагу !

